

Tampereen kaupunki

LIKUNTAPALVELUT
TOIMINTAKERTOMUS
2008

86. toimintavuosi

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ.....	3
2. TOIMINNAN ESITTELY.....	3
3. LIIKUNTAPAIKAT.....	5
3.1. Henkilöstö.....	5
3.2. Liikuntapaikkojen käyttö.....	5
3.2.1. Uimahallit.....	5
3.2.2. Jäähallit ja Koulukadun tekojäärata.....	7
3.2.3. Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy, Tampereen stadion, Tammelan jalkapallostadion ja Teiskon ilmailu- ja moottoriurheilukeskus.....	8
3.2.4. Sisäliikuntatilat.....	10
3.2.5. Ulkoliikuntapaikat.....	12
3.2.6. Ulkoilu- ja leirintäalueet, uimarannat, Kaupin ulkoilu- ja urheilupuisto, vesiurheilualueet, laskettelurinteet, hyppyrimäet sekä ulkoilu- ja latureitit.....	12
4. LIIKUNNAN TUKI- JA OHJAUSTOIMINTA.....	14
4.1. Tukitoiminta.....	15
4.2. Ohjaustoiminta.....	15
4.2.1. Uinninopetus.....	15
4.2.2. Liikunta- ja palloilukoulut.....	16
4.2.3. Kunnossa Kaiken Ikää -toiminta.....	17
4.2.4. Ohjaustoiminta kokonaisuudessaan.....	18
4.3. Erityisliikunta.....	18

1. YLEISTÄ

Vuonna 2008 liikuntapalvelut tuotti monipuolisia liikunta- ja terveyspalveluja tamperelaisille. Liikuntapalvelut huolehti olosuhteista yleiseen liikunnan omaehtoiseen tai kansalaisjärjestöjen ohjaamaan harrastamiseen suunnittelemalla ja kunnossapitämällä liikuntapaikkoja sekä ohjaamalla niiden käyttöä tasapuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Kansainvälisen urheilutoiminnan lisäksi liikunnan palvelutuotanto säilyi edellisvuosien tapaan korkeana. Tamperelaiset liikuntaseurat yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa tarjosivat paljon monipuolista ja laadukasta liikuntatarjontaa kaupunkilaisille. Sisäliikuntatilojen riittämättömyys nousi jälleen esille arvioitaessa liikuntapalvelujen saatavuutta. Koulujen ja liikuntatilojen maksimaalinen käyttöaste kertoo hyvin sen, että liikunta on hyvin suosittua lasten ja nuorten vapaa-ajan käytössä. Työikäisillä ja ikäihmisillä kunto- ja terveysliikunnan suosio vastaavasti kasvaa koko ajan. Tietoisuus liikunnan ennaltaehkäisevästä vaikutuksesta ihmisen terveyteen huomioidaan entistä laajemmin.

2. TOIMINNAN ESITTELY

Liikuntapalvelujen tehtävänä oli kaupunkilaisten liikuntatottumusten ja liikuntamyönteisten asenteiden herättäminen, aktiivisen liikuntaharrastuksen kehittäminen järjestämällä riittävät ja tarkoituksenmukaiset harrastusmahdollisuudet kaikille kuntalaisille sekä liikunnan ohjaus-, tiedotus- ja yhteistyöprojektien toteuttaminen yhteistyössä paikallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen kanssa. Liikuntapalvelut tuki myös taloudellisesti paikallisia liikuntaseuroja.

Liikuntapalvelut vastasi soveltavasta liikunnanohjauksesta ja uimaopetuksesta sekä huolehti leirintä- ja ulkoilualueista.

Liikuntapalvelujen tehtävänä oli osallistua suurten kansallisten ja kansainvälisten tapahtumien järjestämiseen yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen ja kansallisten lajiliittojen kanssa. Tavoitteena oli luoda positiivinen mielikuva urheilullisesta, kansainvälisestä kaupungista.

Toiminnan avainalueet

Liikuntapalvelut huolehti liikunta-olosuhteista yhteistyössä vihertuotannon ja muiden tehtäväalueiden kanssa, tuotti ohjauspalvelua joko omana palveluna tai yhteistoimintana eri liikuntajärjestöjen kanssa sekä huolehti vapaan ja aktiivisen kansalaistoiminnan taloudellisesta tukemisesta.

Liikuntapalvelujen yhteistyöryhmä

Liikuntapalvelujen yhteistyöryhmä kokoontui toimintavuonna yhden kerran. Yhteistyöryhmään kuuluivat työnantajan edustajina Pekka P. Paavola, Matti Kaario, Tarja A. Pussinen, Esa Auvinen ja henkilökunnan edustajina Pekka Hakanen, Ritva Niemi, ja Ismo Leppänen sekä sihteerinä Leila Lahti. Leppänen toimi myös liikuntapalvelujen luottamusmiehenä ja työntekijöiden työsuojeluvaltuutettuna. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan edustajana toimi Ismo Kallonen.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Liikuntapalvelujen toiminnallisina tavoitteina oli liikuntapaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen kunnossapito ja perusparannukset, kansainvälinen toiminta, lasten ja nuorten ohjaustoiminnan kehittäminen, kunto- ja terveystoiminnan tehostaminen sekä seura-avustusten kohdentaminen lasten ja nuorten toimintaan.

Kansainvälisessä toiminnassa yhteistyö lajiliittojen ja paikallisten toimijoiden kanssa sujui hyvin. Lasten ja nuorten toimintaan kiinnitettiin huomiota sekä palvelujen tuottamisessa että toiminta-avustusten jakamisessa.

Kansainvälinen toiminta

Liikuntapalvelujen kansainvälinen toimintavuosi oli erittäin vilkas. Kansainvälisiä tapahtumia ja arvokilpailuja järjestettiin useilla liikuntapaikoilla.

Liikuntapalvelut tuki taloudellisesti tamperelaisten urheiluseurojen kansallisia ja kansainvälisiä harjoittelu- ja turnausmatkoja, ystävyyskaupunkitoimintaa ja Tampereella järjestettyjä kansainvälisiä tapahtumia.

Tunnuslukujen toteutuminen

Liikuntapaikkojen kävijämäärät pysyivät ennakoidulla tasolla. Ohjaustoimintaan osallistui aikaisempaa suurempi määrä tamperelaisia. Uimaopetuksessa, sovelletussa ohjauksessa ja muussa ohjauksessa kävijämäärät pysyttelivät ennakoidulla tasolla.

Toimintakertomuksen tekstiosuuksissa on esitetty tunnuslukujen toteutuminen yksityiskohtaisesti.

Mestariurheilijat

Vuoden 2008 urheilijoita palkittiin 25:sta eri urheilulajista yhteensä 114. Kansainvälisesti menestyneitä ja Suomen mestaruuden saavuttaneita urheilijoita oli edustettuina 20 urheiluseurasta.

Palkittujen joukossa oli 11 maailmanmestaria, 12 Euroopan mestaria, 12 Pohjoismaiden mestaria ja 79 Suomen mestaria.

3. LIIKUNTAPAIKAT

Liikuntapalvelut vastasi liikuntalaitosten ja -paikkojen, uimarantojen sekä ulkoilu- ja leirintäalueiden käytöstä, huolehti niiden kunnossapidosta ja kehittämisestä sekä osallistui Tampereella järjestettävien tapahtumien järjestämiseen.

3.1. Henkilöstö

Liikuntapaikkojen eri vastuualueiden päälliköinä toimivat käyttöpäälliköt Matti Kaario, Esa Auvinen ja Jari Tolvanen. Heidän vastuullaan oli liikuntapaikkojen toiminnan suunnittelu, kehittäminen ja käytännön toteutus.

Mikko Heinonen toimi projektipäällikkönä Euroopan Nuorten Olympiafestivaalien – EYOF 2009 – järjestelyorganisaatiossa.

3.2. Liikuntapaikkojen käyttö

3.2.1. Uimahallit

Uimahallien tehtävänä oli tuottaa tamperelaisille virkistys-, kunto-, kilpailu- ja saunapalveluja. Yksittäisten kävijöiden lisäksi uimahallit palvelivat erilaisia vesivoimistelun- ja uimakouluryhmiä liikuntapalvelujen itse tuottamana palvelumuotona. Samoin koululaiset ja päiväkotiryhmät käyttivät uimahallipalveluja. Tamperelaiset uimaseurat ja muut yhdistykset käyttivät uimahallien harjoitusvuoroja, pitivät kursseja ja leirejä sekä järjestivät kilpailuita.

Uimahallien kävijämäärät pysyivät ennallaan vaikka Pyynikin uimahalli oli suljettuna koko vuoden.

Tampereen uintikeskus

Tampereen uintikeskus on suuri virkistys-, kunto- ja kilpauintiin tarkoitettu uimahalli. Halli oli paikallisten uimaseurojen pääharjoittelupaikka ja uintikilpailujen näyttämö.

Tampereen uintikeskuksessa järjestettiin kertomusvuonna 2008 seuraavat tapahtumat:

- 19. - 20.1. Räpyläuinnin avoimet SM-kilpailut, Finnish Open
- 19.1. Vesipallon SM-kierros, (naiset)
- 27.1. Arena Meet -uintikilpailut
- 1.3. Uppopallon SM-kierros, (miehet ja A-nuoret)
- 21.3. Manse Poolo, kv. kanoottipooloturnaus
- 19. - 20.4. Vammaisten SM-uinnit

- 26.4. Poliisi-oppilaitosten 3-ottelun PM-uinnit
- 3. - 4.5. Tampereen Avoimet Mestaruusuinnit
- 17.5. Särkänniemi-uinnit
- 17.5. Räpyläuintikilpailut
- 24.5. Uimahypyn Masters SM-kilpailut
- 2. - 3.8. Nordic Youth Championship 2008, uintikilpailut
- 22. - 24.8. Agua Training Days, kv. vesiliikuntakonferenssi
- 27.9. Matti Ollgren -uinnit
- 4.10. Uimahypyn Finn cup -kilpailut
- 11.10. Unicef -uinti
- 18. - 19.10. Vesipallon SM-kierros, (naiset)
- 25.10. Tampereen Uimaseuran Syysuinnit
- 26.10. Uppopallon SM-kierros, (miehet)
- 1.11. Suomenruotsalaisten srk -nuorten suur tapahtuma
- 2.11. Vesipallon SM-kierros, (naiset)
- 28.10. Tampereen koulumestaruusuinnit, (ala-aste)
- 4.11. Tampereen koulumestaruusuinnit (yläaste)
- 8.11. Divari-cup, kv. uppopalлотurnaus
- 15. - 16.11. Finnish Open Grand Prix /lyhyen radan SM-viestit
- 29.11. R pyl uintikilpailut
- 8.12. Uimahyppykilpailut

Lisäksi useita eri tason maajoukkueleirejä (uppopallo, uinti, uimahyppy ja räpyläuinti) sekä tamperelaisten seurojen sisäisiä kilpailuja.

Pyynikin uimahalli

Pyynikin uimahalli oli suljettu peruskorjausta odottaen.

Hervannan uimahalli

Hervannan uimahalli on pieni esikaupunkihalli, jonka käyttäjiä olivat Hervannan ja lähikaupunginosien asukkaat. Pääasiassa käyttäjät olivat kunto- ja virkistysuimareita. Erityisen suosittu halli oli koululaisten ja opiskelijoiden keskuudessa.

Tesoman uimahalli

Tesoman uimahalli edustaa uudenlaista kunnallista hallityyppiä. Hallin kylpylämäisten palvelujen tuottamiseen on käytetty automaatiotekniikan mahdollisuuksia rutiinitehtävien hoidossa. Viihtyisyyteen on pyritty sisustuksen suunnittelulla, henkilökunnan palvelutoiminnalla ja monipuolisella ammattitaidolla sekä erikois- palveluilla, kuten pore- ja karaisualtaalla sekä hyppytornilla varustetulla altaalla.

Taulukko 1.

Kävijät uimahalleissa 2004 – 2008

Vuosi	Hervanta	Pyynikki	Uintikeskus	Tesoma	Yhteensä
2004	63 009	94 830	287 129	115 992	560 960
2005	56 039	90 817	309 516	115 933	572 305
2006	55 421	100 134	290 447	114 817	560 819
2007	72 240	85 585	338 032	119 143	615 000
2008	69 500	suljettu	415 599	131 896	616 995

3.2.2. Jäähallit ja Koulukadun tekojäärata

Tampereen jäähallit palvelivat kansallisen ja kansainvälisen jääurheilun tarpeita tarjoamalla toimivat tilat harjoittelulle ja kilpailuille sekä mahdollisuuksien mukaan viihtyisät tilat yleisöpalveluille. Jääkauden ulkopuolella halleissa järjestettiin muiden lajien kilpailuja, suurehkoja yleisötilaisuuksia ja muita tapahtumia.

Tampereen jäähalli

Tampereen jäähalli tarjosi korkeatasoiset palvelut jääurheilutapahtumille. Pääpaino oli jääkiekkoilussa, mutta hallissa oli mahdollista järjestää myös muita merkittäviä urheilutapahtumia.

Tampereen jäähallissa pelattiin normaalin jääurheilutoiminnan lisäksi mm. Lentopallon Maailman Liigan otteluita..

Sarjaotteluiden ja perinteisten turnausten lisäksi jäähallissa järjestettiin konsertteja (mm. Slipknot ja Slayer).

Pysäköintialueen käytöstä oli sopimus Särkänniemen kanssa.

Hervannan jäähalli

Hervannan jäähalli oli pääosin taitoluistelijoiden, ringeten ja juniorikiekkoilijoiden käytössä. Hallissa järjestettiin normaalien juniorisarjojen lisäksi mittavaa työpaikkasarjatoimintaa sekä turnauksia. Kesällä hallissa uusittiin molemmat kaukalot. Lisäksi halliin hankittiin uusi jäänhoitokone.

Tesoman jäähalli

Tesoman jäähallissa pelasivat alempien kansallisten sarjatasojen jääkiekko- ja kaukalopallojoukkueet sekä juniorijoukkueet. Myös naisten kansallinen kilpailutoiminta oli keskitetty Tesomalle. Hallissa

pelattiin kesäkaudella rullalätkää ja järjestettiin muun muassa Perhokalastusmessut.

Sentteri Tampere Oy

Liikuntapalvelut oli mukana Sentteri Tampere Oy:n toiminnassa luovuttamalla jäähalliosakeyhtiön käyttöön kolmen urheilulaitoksenhoitajan työpanoksen kymmenen kuukauden ajaksi saaden korvaukseksi 500 tuntia jäävuoroja erikseen sovittuina ajankohtina.

Koulukadun tekojäärata

Eri lajien junioriurheilijat käyttivät Koulukadun tekojäärataa lähinnä harjoituksiin. Ottelutoiminta kilpatasolla on jo siirtynyt halleihin.

Taulukko 2.

Jäähallien ja Koulukadun kävijämäärät 2004 – 2008

Halli	2004	2005	2006	2007	2008
Tampere 1	400 287	433 277	407 116	468 124	515 457
Tampere 2	60 423	66 303	67 578	55 621	59 926
Hakametsä 3	34 678	42 879	41 553	44 083	46 398
Tesoma 1	63 834	75 039	64 146	65 171	63 955
Tesoma 2	41 701	47 002	42 760	44 477	40 197
Hervanta	99 116	117 079	105 410	127 377	115 759
Koulukatu	13 722	13 746	14 375	15 253	* ei tilastoitu
Yhteensä	713 761	795 325	742 938	820 106	841 692

3.2.3. Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy, Tampereen stadion, Tammelan jalkapallostadion ja Teiskon mailu- ja moottoriurheilukeskus

Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy

Tampereen Messu- ja Urheilukeskus toimii urheilun, messujen ja suurten kokousten tapahtumahallina. Hallin kokonaisuuden muodostavat A-, B-, C- ja D -hallit sekä ravintola- ja seminaaritalat. A-halli on yleisurheilun kilpailu- ja harjoitushalli sekä jalkapalloilun harjoitushalli. B-halli on yleisurheilun heittolajien ja telinevoimistelun harjoitushalli. C-halli on täysimittainen jalkapalloilun harjoitushalli, joka voidaan harjoituskäytössä jakaa osiin. D-halli on salibandyn ja futsalin harjoitushalli, jossa on neljä kenttää.

Liikuntapalvelut vuokrasi hallista tiloja siten, että kaikki tilat olivat liikuntakäytössä noin 170 vuorokautta toimintavuoden aikana. Tilat olivat jalkapalloilun, yleisurheilun, telinevoimistelun, pesäpalloilun, salibandyn ja futsalin käytössä.

Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa oli kertomusvuonna liikuntakävijöitä yhteensä 544 977.

Toimintavuoden aikana Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa järjestettiin muun muassa seuraavat tapahtumat:

- 12.1. Amerikkalaisen jalkapallon turnaus
- 13.1. Hippohallit
- 19. – 20.1. Ilves, tyttöjen jalkapalloturnaus
- 25. – 27.1. Winter Dance Festival
- 9. - 10.2. Veteraanien SM-hallit
- 27.2. Tähtien Kisa
- 8. – 9.3. Junior Indoor Games
- 21. – 24.3. Ilves, poikien jalkapalloturnaus
- 3. – 6.4. Painin EM-kilpailut
- 3. – 4.5. Telinevoimistelun SM-kilpailut
- 16. - 18.5. Salibandyn Särkänniemi-cup
- 6. – 8.6. Telinevoimistelun Fingym –kilpailut
- 27. – 29.6. Veteraanien lentopalloturnaus
- 23. - 24.8. Lentopallon Junnu-Pirkka
- 29.- 30.11. Pirkka-turnaus
- 27.- 30.12. Tampereen Pallo-Veikot, jalkapalloturnaus

Tampereen stadion

Tampereen stadion on täysimittainen yleisurheilun ja jalkapalloilun kansainvälinen areena. Nurmikentällä pelattiin pääosin Veikkausliigan ja Suomen Cupin sekä naisten SM-sarjan otteluita. Tampereen stadionilla on liikunnan harrastustilat myös voimistelulle, painille, naisliikunnalle sekä kuntosaliharjoittelulle. Stadionille mahtuu noin 17 000 katsojaa.

Monipuolisten sisäliikuntatilojen takia käyttöaste kertomusvuonna oli erittäin korkea.

Stadionin merkittävimpiä tapahtumia olivat:

- 11.6. Yleisurheilun 4. Athletics GP
- 14. – 15.6. Karjalaiset kesäjuhlat
- 16.6. Tampere United – Djurgården (10-vuotisjuhlaottelu)
- 15.7. Tampere United – FK Buducnost (Uefa-cup)
- 19.7. Iron Maiden –konsertti
- 24. – 27.7. Kalevan Kisat
- 30.7. Tampere United – Artmedia (Uefa-cup)
- 9.8. Suomi-ilmiö –konsertti
- 16. – 17.8. Sisulisähui pentuma

20.8. Suomi – Israel –jalkapallomaatottelu
6. – 7.9. Yleisurheilun 22-vuotiaiden PM-kilpailut

Tammelan stadion

Tammelan stadion toimi I- ja II-divisioonien sekä satunnaisesti muidenkin yläsarjojen otteluiden näyttämönä. Kenttä oli varsin suuresta ottelumäärästä huolimatta hyvässä kunnossa koko kesän.

Teiskon ilmailu- ja moottoriurheilukeskus

Alueella noudatettiin ympäristölautakunnan hyväksymiä ehtoja, jotka ovat voimassa olevan luvan ehtoja tiukemmat. Huomiota kiinnitettiin muun muassa aukioloaikoihin, öljyjen käsittelyyn, jätehuoltoon sekä alueen valvonnan lisäämiseen.

Toiminta eri radoilla oli edellisvuosien tasolla. Tampereen Ilmailuyhdistys ry:n hallinnoima lentotoiminta pysyi myös edellisvuosien tasolla.

3.2.4. Sisäliikuntatilat

Sisäliikuntatilat palvelivat urheilu- ja vapaa-ajan harrastustoimintaa järjestäviä yhteisöjä ja yksittäisiä käyttäjiä tarjoamalla korkealuokkaiset, tarkoituksenmukaiset ja kohtuuhintaiset suorituspaikat.

Hervannan vapaa-aikakeskus

Hervannan vapaa-aikakeskus on monipuolinen vapaa-ajan harrastusten paikka. Keskuksen palveluihin kuuluivat palloilu ja muu sisäliikunta, biljardi, pöytätennis, nyrkkeily, baletti, matonkudonta, savityöt, valokuvaus sekä kokous-, koulutus-, luento- ja kuntosalitilat.

Pääkäyttäjärhminä toimivat tamperelaiset urheiluseurat ja erilaiset yhdistykset sekä yksittäiset kuntalaiset. Vapaa-aikakeskus toimi eri järjestöjen harjoittelu- ja kilpailupaikkana.

Kaukajärven vapaa-aikatalo

Kaukajärven vapaa-aikatalossa on suuri palloilusali, kuntosali sekä kokoustiloja.

Pääkäyttäjinä toimivat tamperelaiset palloiluseurat, yhdistykset sekä yksittäiset kuntalaiset. Kaukajärven vapaa-aikatalo toimi eri järjestöjen harjoittelu- ja kilpailupaikkana.

Pyynikin palloiluhalli

Pyynikin palloiluhalli toimi eri sisäpalloilulajien sekä muiden liikuntatapahtumien harjoittelu- ja kilpailupaikkana. Tiloissa toimi myös kuntosali.

Kesän aikana valmistui palloiluhallin sisäpuolisen uudistamisen ensimmäinen vaihe, jolloin poistettiin katsomon ja kentän välinen betonikoroke ja kentän turva-alueet saatettiin eri palloilulajien sääntöjen mukaisiksi. Tilaisuuksien järjestämistä palloiluhallissa helpottaa jatkossa myöskin kesän aikana tehty muutos huolto-oviin ja niiden yhteyteen rakennettu lastaussilta.

Kauden 2008 – 2009 merkittävin toiminnallinen muutos oli Isku-Volley'n palaaminen Pyynikin palloiluhallille. Tämä muutos aiheutti uudistuksia tilaisuuksien järjestelyille eri sisähalleissa.

Tampere Areena

Liikuntapalvelut osti Tampere Areenalta vuoroja salibandyn ja lentopallon SM-ottelujen järjestämiseen.

Näëshalli

Näëshalli on monipuolinen voimailun liikuntakeskus, jossa on salit nyrkkeilyn, painonnoston, erilaisten budolajien, pöytätenniksen ja miekkailun harrastamiseen sekä luentosali.

Hervannan ammattioppilaitos

Hervannan ammattioppilaitoksessa on suuri palloilusali ja kuntosali, joita käytettiin eri urheilulajien harjoittelu- ja kilpailutoimintaan.

Ajokki

Ajokin liikuntatiloihin keskitettiin salibandyn harrastetoiminta.

Taulukko 3.

Sisäliikuntatilojen kävijämäärät 2004 – 2008

Paikka	2004	2005	2006	2007	2008
Hervannan vapaa-aikakeskus	83 389	72 334	63 119	64 604	60 541
Kaukajärven vapaa-aikatalo	79 383	68 949	50 262	85 049	80 854
Pyynikin palloiluhalli	52 255	49 381	47 384	38 619	40 000
Näëshalli	102 046	103 021	89 483	81 597	88 956

Hervannan ammattioppilaitos	14 863	12 104	14 849	14 000	15 000
Ajokki	36 151	33 456	25 000	26 046	31 372
Yhteensä	368 087	339 245	290 097	309 915	316 723

*koulukäyttö kirjattu

3.2.5. Ulkoliikuntapaikat

Kertomusvuonna varsinaisten ulkoliikuntapaikkojen lukumäärä pysyi ennallaan. Huomiota kiinnitettiin lähiliikuntapaikkojen kuntoon, niiden suunnitteluun ja rakentamiseen.

Lähiliikuntapaikkojen perusparantamisen tärkeimpinä kohteina olivat Nekalan koulun peruskorjauksen yhteydessä toteutettu koulupihaan rakentaminen lähiliikuntapaikaksi. Työ jatkuu osittain vielä vuoden 2009 puolella. Koulukadun lähiliikuntapaikka täydennettiin puistokuntovälineillä ja kenttää ympäröivä aita uusittiin Tilakeskuksen toimesta.

Pyynikin urheilukentän pinta uusittiin nykyaikaisella tekonurmella. Lamminpään urheilukentän luonnonnurmi uusittiin ja kenttä varustettiin automaattisella kastelujärjestelmällä. Myös Kaupin urheilu- ja ulkoilupuistossa uusittiin yksi nurmikenttä.

3.2.6. Ulkoilu- ja leirintäalueet, uimarannat, Kaupin ulkoilu- ja urheilupuisto, vesiturheilualueet, laskettelurinteet, hyppyrimäet sekä ulkoilu- ja latreitit

Liikuntapalvelujen hallinnassa oli toimintavuonna seuraavat alueet:

Ala-Pirttijärvi, Teisko
 Ihala, Uusikaupunki
 Kintulampi, Teisko
 Kortejärvi, Teisko
 Kristilla, Vehmainen
 Lamminpään ulkoilumaja
 Niihama, Takahuhti
 Peltomäki, Ylöjärvi
 Pulesjärvi, Teisko
 Rantakaira, Perä-Posio
 Suolijärven ulkoilumaja, Hervanta
 Suomensaari, Lentävänniemi

Kortejärven ulkoilualueen valmistuttua sen käyttö aloitettiin koeluontoisesti. Kokemukset olivat hyviä ja pienten tarkistusten jälkeen alue voidaan ottaa täysimääräisesti käyttöön vuoden 2009 alusta. Ihalan leirintäalueelle rakennettiin viemäröintiä. Työ valmistuu vuonna 2009.

Taulukko 4.

Ulkoilu- ja leirintäalueiden kävijämäärät 2004 – 2008

	2004	2005	2006	2007	2008
*Kintulampi	6 940	6 140	6 420	6 350	*
*Niihama	110 400	122 000	135 000	112 000	*
Rantakaira	492	472	460	495	500
Suolijärvi	93 300	101 000	110 000	98 000	80 000
Ihala	13 346	14 580	14 600	15 150	11 000
Kristilla	4 845	5 610	5 820	5 760	4 000
Peltomäki	12 488	10 850	11 960	11 440	10 000
*Pulesjärvi	10 300	10 900	12 100	10 300	*
*Suomensaari	48 300	63 400	68 500	65 000	*
Yhteensä	300 411	334 952	364 860	324 495	105 500

* ei tilastotietoa v. 2008

Uimarannat

Kertomusvuonna liikuntapalvelujen hallinnassa oli 47 uimarantaa, joista 34 kantakaupungin alueella, 8 Teisko-Aitolahden alueella ja 5 eri leirintäalueilla.

Liikuntapalveluilla oli uimarantojen valvonnasta hoitosopimukset seuraavasti:

Peltolammin uimala, Koo-Vee ry
Kaukajärven uimala, Tampereen Uimaseura ry
Rauhaniemen uimala, Tampereen Työväen Uimarit ry.

Talviuintitoimintaa harrastettiin yhdeksässä eri paikassa.

Neljästä talviuintisaunasta oli hoitosopimus seurojen kanssa seuraavasti:

Kaupinojan sauna, Tampereen Talviuimarit ry
Kaukajärven sauna, Tampereen Uimaseura ry
Rauhaniemen sauna, Tampereen Työväen Uimarit ry
Suomensaaren sauna, Lielahden Kipinä ry

Avantuintipaikkoja ilman saunomismahdollisuutta olivat Mältinranta, Riihiniemi, Suolijärvi, Tohloppi ja Peltolampi.

Kertomusvuonna aloitettiin Mältinrannan uuden pukutilan rakentaminen.

Kaupin ulkoilu- ja urheilupuisto

Kaupin urheilupuiston alueella oli eri urheilulajien suorituspaikkoja seuraavasti: jalkapallokenttiä, pesäpallokenttiä, tenniskenttiä, jousi-ammuntapaikka, vinttikoirarata, palveluskoirakenttä, keilahalli, golfkenttä, ratsastuskeskus, tenniskeskus, vesihiihtokeskus sekä ulkoilu- ja latureittejä.

Ulkoilu- ja latureitit

Merkittviä ja liikuntapalvelujen kunnossapitämiä ulkoilu- ja latureittejä oli eri kaupunginosissa seuraavasti: Hervanta, Leinola, Kalkku, Peltolampi, Kaukajärvi, Pynikki, Kauppi, Teisko ja Lamminpää.

Kaiken kaikkiaan valaistua ulkoilu- ja latureittia oli 80 km. Lisäksi talvella tehtiin latuja eri puolille kaupunkia, puistoihin, koulujen pihoihin ja järvien jäille noin 200 km.

Kertomusvuonna valmistui Mustavuori – Teerivuoren noin 1,5 kilometrin mittainen valaistu ulkoilu- ja hiihtoreitti.

Laskettelurinteet

Liikuntapalvelujen hallinnassa olevat kaksi laskettelurinnettä Hervanta ja Mustavuori olivat vuokrattuina Tampereen Rinteet Oy:lle.

Hyppymäet

Neljän hyppymäen hoidosta vastasi kertomusvuonna Tampereen Pyrintö ry.

4. LIIKUNNAN TUKI- JA OHJAUSTOIMINTA

Liikuntapalvelut tuotti kuntalaisille liikunnan ohjaus-, neuvonta- ja tiedotuspalveluja sekä tuki taloudellisesti liikuntajärjestöjen toimintaa. Ohjauspalvelut tuotettiin joko omana tuotantona tai ostopalveluna.

Avustuksia myönnettiin järjestöjen toimintaan, projekteihin sekä liikuntapaikkojen hoitamiseen.

Toiminnan painopistealueina kertomusvuonna olivat kuntalaisille tarjotut uimakoulut ja erityisryhmien ohjaustoiminta. Lisäksi järjestettiin liikuntatapahtumia, annettiin tukea järjestöjen koulutus- ja ohjaustoimintaan sekä tehtiin kuntotestausta resurssien puitteissa.

4.1. Tukitoiminta

Liikuntapalvelut myönsi projektitukea urheiluseurojen nuorten ja aikuisten kansainvälisen kilpailutoiminnan ja ystävyyskaupunkitoiminnan matka-, majoitus- ja ylläpitokustannuksiin, poikkeaviin harjoittelu- ja kilpailuolosuhteisiin, tamperelaisen huippu-urheilutoiminnan tukemiseen ja muuhun merkittävään liikuntatoimintaan yhteensä 420 000 euroa.

4.2. Ohjaustoiminta

4.2.1. Uinninopetus

Uimaopetusta järjestettiin uimahalleissa ja uimarannoilla.

Iltauimakoulut

Liikuntapalvelujen iltauimakouluja järjestettiin 147 ja niissä osallistujia oli yhteensä 10 710. Iltauimakouluihin sisältyi kymmenen noin puolen tunnin mittaista opetuskertaa.

Oppilaat	2004	2005	2006	2007	2008
Yhteensä	10 370	10 559	10 640	10 710	10 800

Kesäuimakoulut

Kesäuimakouluja järjestettiin 2.6. – 1.8.2008 Tampereen uintikeskuksessa, Hervannan ja Tesoman uimahallissa, Suolijärven, Kaukajärven, Pyynikin, Tohlopin, Suomensaaren, Olkahisen, Velaatan ja Kämmenniemen uimarannoilla. Kursseja järjestettiin yhteensä 145 ja niissä oli oppilaita 1 450 ja käyntikertoja 8 750.

Koululaisten uinninopetus

Ala-asteiden koululaisille järjestettiin uinninopetusta Hervannan ja Tesoman uimahalleissa sekä Tampereen uintikeskuksessa. Koululaisten uinninopetuksen tavoitteena oli totuttaa lapset veteen ja antaa uinnin alkeisopetus. Samalla uinninopetuksen tavoitteena oli olla kiinteä osa koulun liikunnanopetusta. Lisäksi opetuksessa pyrittiin korostamaan vesielementtiin liittyviä vaaroja sekä antamaan perusvalmiudet hengenpelastuksessa.

Koululaisten uinninopetuksen opetus- ja käyntikerrat vuonna 2008 uimahalleittain:

Paikka	Opetuskerrat	Käyntikerrat
Uintikeskus	654	13 080
Hervanta	460	9 660
Tesoma	485	10 185
Murikka	68	1 428

Koululaisten uinninopetuksen opetuskerrat ja osallistujat vuosina 2003 - 2007:

	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>
Ohjaukset	1 910	1 836	2 041	2 041	1 667
Osallistujat	34 150	33 283	39 414	39 735	34 353

Vauva- ja naperouinti

Puolivuotiaille ja sitä vanhemmille lapsille tarkoitettua vauvauinnin ohjausta järjestettiin Tampereen uintikeskuksessa lauantaisin klo 7.30 – 10.00 ja sunnuntaisin klo 7.30 – 9.30 ja Tesoman uimahallissa lauantaisin klo 8.00 – 10.00 sekä Hervannan uimahallissa lauantaisin klo 10.00 – 11.30.

Ohjattua naperouintia järjestettiin Tampereen uintikeskuksessa sunnuntaisin klo 9.30 – 10.00 sekä Hervannan uimahallissa lauantaisin klo 11.30 – 12.00.

<u>Paikka</u>	<u>Opetuskerrat</u>	<u>Käyntikerrat</u>
Uintikeskus	380	4 800
Hervanta	124	2 356
Tesoma	164	1 560

Uimarantojen valvonta

Liikuntapalveluilla oli valvonnassaan 2.6. – 8.8.2008 arkipäivisin klo 10.00 – 16.00 seuraavat uimarannat: Eliander, Hervantajärvi, Kämmenniemi, Kaukajärvi/Riihiniemi, Suolijärvi, Suomensaari, Tahmela ja Tohloppi sekä arkipäivisin klo 10.00 – 20.00 Pyynikki.

4.2.2. Liikunta- ja palloilukoulut

Liikunnan ohjaustoimintaa järjestettiin joko omana toimintana tai seurojen ohjauspalveluna. Tavoitteena oli liikuntamyönteisten asenteiden vahvistaminen, urheiluinnostuksen herättäminen sekä liikunnallisten perusteiden opettaminen lapsille ja nuorille. Vuonna 2008 liikuntapalveluilla ei ollut kesäohjaajia, joten lähes kaikki toiminta hoidettiin ostopalveluna.

Ostopalveluohjaus

Seurojen kanssa tehdyillä ostopalvelusopimuksilla hankittiin ohjausta seuraavissa lajeissa: beachvolley, golf, hiihto, jalkapallo, koripallo, luistelu, melonta, pesäpallo, purjehdus, salibandy, shakki, soutu, suunnistus, tempukoulut, tennis, vesipeuhula, yleisurheilu, soutu-spinning, ikäihmisten tasapaino/voimaharjoittelu ja matalan kynnyksen ryhmä sekä erityislapsille dysfasialasten liikuntakerho, kuulovammaisten liikuntakerho, judo, laskettelu, melonta, ratsastus ja uinti.

Ohjaustoimintaa yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa järjestivät: Suomen Palloliiton Tampereen piiri ry, Tampereen Yritys ry, Tampereen Voimailijat ry, Koo-Vee ry, Teiskon Urheilijat ry, Tampereen Vihuri ry, Tampereen Pyrintö ry, Tammer-Golf ry, Mansen Pesäpallo ry, Pirkka-Melojat ry, Tampereen Urheilijat -38 ry, Tampereen Purjehdusseura ry, Tampereen Judoseura ry, Tampereen Työväen Uimarit ry, Takon Soutajat ry, Anne Sällylän liikuntakoulu, Kuntosali K 10, Sappeen Ohjelmapalvelut Oy, Tampereen Minijellonat ry ja Tampereen Naisvoimistelijat ry.

Palveluja ostettiin yhteensä 86 110 eurolla.

Hiihtokoulut ja ohjattu sauvakävely

Liikuntapalvelut järjesti toimintavuonna myös hiihtokouluja eri puolilla kaupunkia. Hiihtokouluissa oli mukana yhteensä 670 oppilasta. Sauvakävelyohjaukseen osallistui yhteensä 3 980 henkilöä.

Muu ohjaus

Aikaisempien vuosien tapaan hoidettiin kaupungin työntekijöiden kuntotestausta. Tavoitteena oli antaa jokaiselle testattavalle henkilökohtainen kuntoarvio, jonka pohjalta annettiin sekä liikunnallisia että muita ohjeita kunnon ylläpitämiseksi ja aktiivisen liikuntaharrastuksen aloittamiseksi ja jatkamiseksi. Liikuntapalvelut teki seuraavia testauksia ja ohjauksia: kävelytesti, lihaskuntotesti, sauvakävely, lumikenkävaellus, hiihdonohjaus, suksien voitelukoulutus sekä kuntosaliohjaus. Toiminnassa oli mukana yhteensä 1 420 osallistujaa.

4.2.3. Kunnossa Kaiken Ikää -toiminta

Tampereen kaupungin liikuntapalvelut jatkoi yhdessä sosiaali- ja terveystoimen sekä Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n kanssa valtakunnallista terveysliikunnan Kunnossa Kaiken Ikää -toimintaa. Ikäihmisille tarkoitettu 60+ KKI -projekti on vakiinnuttanut paikkansa tamperelaisessa ikäihmisten liikuntaelämässä. Työikäisille tarkoitettua liikuntatoimintaa jatkettiin yhteistyössä seurojen kanssa.

Toiminnan tavoitteena oli saada liikunnan pariin mahdollisimman monta tamperelaista, etenkin sellaisia, joilla oli ennestään vähän liikuntatottumuksia.

Organisointi tapahtui liikuntapalvelujen, sosiaali- ja terveystoimen, Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n ja suurimpien työterveysasemien yhteistyönä. Varsinaisen liikuntatoiminnan hoitivat paikalliset urheiluseurat ja järjestöt yhdessä liikuntapalvelujen kanssa.

KKI -toimintaan arvioidaan osallistuneen noin 175 000 kuntoilijaa.

KKI -toiminnassa aloitettua systemaattista ohjaajien ja vertaisohjaajien koulutusta jatkettiin. Vertaisohjaajat työskentelivät vapaaehtoisesti seuratyössä. Koulutuksesta vastasi KKI - koulutusryhmä, joka muodostui liikuntapalvelujen ja muiden toimialojen ohjaajista.

4.2.4. Ohjaustoiminta kokonaisuudessaan

Lasten ja nuorten sekä aikuisten terveysliikunnan ohjaustoiminnassa vuonna 2008 oli mukana yhteensä 345 000 osallistujaa.

Liikuntapalvelujen painopistealueet

Ohjaustoiminnassa lasten ja nuorten ohjaustoiminta korostui entisestään. Liikuntaseurat vastasivat suurelta osin Tampereella järjestetystä lasten ja nuorten liikuntatoiminnasta, koska liikuntapalvelujen ohjaustoiminta keskittyi soveltavan liikuntatoiminnan tuottamiseen resurssien puitteissa. Erikseen seuroilta ostettiin lasten liikunnan ja urheilun kesäohjaustoiminta.

Aikuisten terveys- ja kuntoliikuntaa laajennettiin yhteistyössä Hämeen Liikunta ja Urheilu ry:n kanssa. Liikuntapalvelut, sosiaali- ja terveystoimi sekä Hämeen Liikunta ja Urheilu ry organisoivat yhdessä terveysliikuntaverkoston, jossa paikalliset urheiluseurat järjestivät aikuisille terveys- ja kuntoliikuntaa. Painopistealueena olivat uudet aloittelevat aikuis- ja ikääntyneet liikkujat tai hyvin vähän ennestään liikkuneet.

4.3. Erityisliikunta

Erityisryhmien liikunnan toiminta-ajatuksena oli tarjota liikuntapalveluja niille, jotka ikänsä, vammansa tai muun syyn takia jäävät muun liikuntatarjonnan ulkopuolelle.

Kevät- ja syyskaudella ohjausta oli yhteensä 32 viikkoa ja kesäkaudella suppealla ohjelmalla 9 viikkoa. Tesoman ja Hervannan uimahallien vesivoimisteluryhmät ovat mukana tilastoissa, vaikka ohjauksen käytännössä hoitivat hallien liikunnanohjaajat. Tampereen uintikeskuksessa ohjasivat sekä erityisliikunnan ohjaajat että hallin liikunnanohjaajat. Kevätkaudella Tesoman ohjauksiin osallistui säännöllisesti 230 eläkeläistä ja 140 työikäistä ja syyskaudella 190 eläkeläistä ja 80 työikäistä. Vastaavasti Hervannan uimahallin ohjauksiin osallistui kevätkaudella säännöllisesti 80 eläkeläistä ja 52 työikäistä ja syyskaudella 90 eläkeläistä ja 50 työikäistä.

Liikunnan ohjausta järjestettiin eläkeläisille, sotaveteraaneille, työikäisille, aivohalvaus-, afasia- ja hemiplegia-potilaille, ADHD-, CP- ja MBD-vammaisille, dysfasia-lapsille, motorisesti kömpelöille monivammaisille lapsille, kehitysvammaisille, kuuroille ja

kuurosokeille, ms-potilaille, näkövammaisille, Parkinson-sairaille, reumaatikoille, tukielinsairaille, sydänpotilaille ja ohitusleikatuille sekä yhteisesti erilaisille vammaisryhmille. Ratsastusta järjestettiin vaikeavammaisille lapsille.

Toimintavuoden aikana erityisryhmille järjestetyissä viikoittaisissa terveystilaisuuksissa oli käyntikertoja yhteensä 90 000.

Taulukko 5.

Erityisryhmien liikunnanohjauksen käyntikerrat vuosina 2004 – 2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Käyntikerrat	93 113	85 000	85 000	110 000	90 000

Ostopalvelusopimuksin järjestetty toiminta

Vammaislaskettelukurssit

Vammaisille lapsille järjestettiin yhteistyössä Sappeen Hiihtokoulun kanssa laskettelukurssit Hervannan hiihtokeskuksessa. Kurseille osallistui 26 lasta. Vanhemmille järjestettiin erillinen vammaisen lapsen avustamiseen opettava kurssi.

Erityisuinti, -ratsastus ja -judo

Syyskaudella lasten erityisuinnin, -ratsastuksen ja -judon jatkoryhmät järjestettiin ostopalvelusopimuksin.

Toiminta-avustuksen perusteluissa edellytetty kilpailutoiminta

Boccia-kilpailut

Vammaisten boccia-kilpailut järjestettiin 11.5.2008 Kaukajärven vapaa-aikatalossa. Osanottajia oli 70.

Taulukko 6.

Liikuntapalvelujen henkilöstö 2004 – 2008

Nimike	2004	2005	2006	2007	2008
virat	1	1	1	2	2
toimet	222	217	214	218	215
tuntipalkkaiset	74	56	56	58	66
Yhteensä	297	274	271	278	283

Taulukko 7.

Liikuntapalvelujen talousarvion toteutuminen vuonna 2008

	VS 2008 (1000 e)	TP 2008 (1000 e)	Ero VS (1000 e)
Toimintatulot	23 890	24 091	201
Toimintamenot	- 23 050	- 23 854	- 804
Toimintakate	840	237	- 603

Taulukko 8.

Liikuntapalvelujen suoritteet ja kustannukset/kävijä liikuntapaikoittain 2004 – 2008

Suoritteet	2004 €	2005 €	2006 €	2007 €	2008 €
Uimahallipalvelut	575 101	572 305	571 613	615 000 *	616 995
€/kävijä	3,96	4,15	3,85	4,17 *	4,51
Jäähallipalvelut	711 294	795 325	742 938	810 000	841 692
€/kävijä	4,25	3,93	4,35	5,05	5,00
Sisäliikuntapalvelut	1 203 395	1 212 881	800 000	900 000	1 068 548
€/kävijä	4,51	4,14	4,46	6,84	6,13
Yleiset liikuntapalvelut (Sovel. ohjaus)	81 417	85 000	85 000	110 000	90 000
€/kävijä	2,22	2,24	1,45	8,52	11,14
Uinninohjaus	68 595	72 000	68 000	*	*
€/kävijä	2,64	2,64	1,18	*	*
Leirintäalueet	300 411	334 952	364 860	**	**
€/kävijä	1,55	1,41	1,39	**	**
Ulkoliikuntapalvelut				900 000 **	900 000
€/kävijä				7,31 **	7,55

* Uinninohjaus sisältyy Uimahallipalveluihin

** Leirintäalueet sisältyvät Ulkoliikuntapalveluihin